

Sociologia del coneixement

2013/2014

Codi: 101131

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Sociologia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Teresa Torns Martín

Correu electrònic: Teresa.Torns@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No n'hi ha cap prerequisit.

Objectius

L'assignatura pretén aproximar l'alumnat als principals temes que han configurat la sociologia del coneixement com a especialitat. Aquesta panoràmica constarà d'un breu repàs dels principals autors, debats i temàtiques implicades. I es centrarà en una d'elles - la sociologia de la ciència - com a exemple d'aplicació d'una anàlisi feta possible a partir de la sociologia del coneixement.

Competències

Sociologia

- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
- Comunicar de manera efectiva, mitjançant un nivell bàsic de llengua anglesa, les anàlisis bàsiques dels fenòmens socials.
- Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar la qualitat del propi treball.

2. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
3. Comparar els diferents enfocaments teòrics sobre la cultura.
4. Comparar la lectura dels fenòmens culturals des de diferents ideologies presents en la realitat social d'Espanya i de Catalunya.
5. Comunicar de manera efectiva, mitjançant un nivell bàsic de llengua anglesa, les anàlisis bàsiques dels fenòmens socials.
6. Definir els conceptes sociològics que interpreten els fenòmens culturals.
7. Definir els fenòmens socials subjacents a les polítiques i els conflictes culturals.
8. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
9. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
10. Explicar les interpretacions socials de la cultura d'acord amb aquests enfocaments.
11. Expressar els debats al voltant d'aquests enfocaments, pel que fa a la cultura.
12. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
13. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
14. Relacionar els debats entorn d'aquests enfocaments, referits a la cultura, amb el context històric en el qual han sorgit.
15. Relacionar els enfocaments teòrics amb els debats sobre l'ordre social i l'acció.
16. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

Programa de l'assignatura

1. Antecedents epistemològics de la sociologia del coneixement

- què és la sociologia del coneixement
- especificitat i territoris connexos
- orígens i antecedents teòrics:
 - els clàssics de la teoria sociològica,
 - la feno-meno-logia i
 - la sociologia de la ciència de R. K. Merton

2. Temàtiques i tradicions constituents de la sociologia del coneixement

- la tradició europea: Scheler, Mannheim, Schütz
- el marxisme: l'Escola de Frankfurt, Lukacs
- la tradició USA: de Veblen a Mills
- un cas emblemàtic: Berger i Luckmann i La construcció social de la realitat
- algunes pistes sobre la situació actual

3. Temàtiques dominants a la sociologia del coneixement actual

- la sociologia de la ciència com a única sociologia del coneixement?
- la sociologia del coneixement científic: obrint la caixa negra
- noves temàtiques i nous interrogants:
 - la revisió androcèntrica del coneixement científic
 - altres qüestionaments de la "retòrica de la veritat"

4. Pràctiques possibles per a la sociologia del coneixement

- les anàlisis sobre la comunitat científica
- l'anàlisi de la pràctica sociològica a Catalunya

Metodologia

L'assignatura es dividirà en tres grans blocs temàtics que donaran pas a debats

a classe, seguits de l'entrega de treballs individuals.

Aquests treballs suposaran l'elaboració personal d'una reflexió escrita sobre matemàtica corresponent a cadascun dels blocs. El suport pel debat i l'escrit seran les lectures que es facilitaran en els llistats de bibliografia complementària.

1er. bloc: Antecedents històrics i origen de la Sociologia del Coneixement

2on. bloc: La Sociologia del Coneixement en l'etapa contemporània

3er. bloc: La Sociologia de la Ciència

Consideracions generals:

- Es recomana preparar les lectures en grup. Grup que també serà vàlid per fer el seguiment dels debats a classe i per preparar el projecte de recerca de final de curs.
- Cadascuna de les tres entregues suposa un escrit individual d'un mínim de 5-7 pàgines (1 setmana després del dia del debat, aproximadament) on es comentin de manera argumentada les lectures corresponents a cadascuna de les entregues.
- L'avaluació de cadascun dels escrits forma part de l'avaluació final.
- L'avaluació final inclou la presentació a classe d'un projecte de recerca sobre un objecte d'estudi pertinent per a la matèria de l'assignatura. Es recorda, de nou, que aquesta presentació, així com la seva preparació, s'haurà de fer en grup.

NO HI HA PROVA FINAL AVALUATÒRIA

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
La Sociologia de la Ciència	20	0,8	3, 4, 6, 10, 14, 15
Explicació dels antecedents històrics i origen de la Sociologia del Coneixement	20	0,8	3, 6, 7, 10, 15
La Sociologia del Coneixement en l'etapa contemporània	20	0,8	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16
Tipus: Supervisades			
Debats a classe sobre els eixos temàtics, preparació dels escrits	30	1,2	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14,

individuals i del projecte final				16
Tipus: Autònomes				
Lectura i comentari dels textos corresponents als tres grans blocs de l'assignatura recomanades .	60	2,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	

Avaluació

Avaluació:

- assistència obligada als seminaris/debats de grup organitzats.
- comentaris escrits a les lectures proposades.
- presentació oral d'un projecte de recerca a final de curs.

L'avaluació serà continuada i durant el curs sempre hi haurà opció de recuperar les parts no superades, donat que es tracta de textos escrits individualment. La data límit d'aquestes recuperacions és la data prevista per a l'examen final.

El projecte de recerca final és obligatori i no es pot compensar. Si no es pot assistir regularment a classe, cal parlar amb la professora que tutoritzarà aquest projecte en sessions de tutoria.

Els dies dels debats a classe, que corresponen als 3 grans blocs de l'assignatura són d'assistència obligatòria. Si, excepcionalment, no es pot assistir en aquests debats, es compensarà la inassistència amb un treball complementari, al ja previst per a cadascun dels 3 blocs.

Aquest sistema d'avaluació suposa l'assistència regular a classe. En el cas de que aquesta condició no s'acompleixi, s'haurà de negociar a principi de curs altres possibles sistemes d'avaluació que, en qualsevol cas, inclouran excepcionalment una avaluació amb examen final. També es contemplarà, però, la possibilitat de fer un seguiment individual de les lectures i treballs previstos a l'assignatura, amb un seguiment tutoritzat de la matèria.

Les persones que no puguin seguir l'avaluació prevista, en cap de les seves opcions, seran avaluades amb un No Presentat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació continuada a través dels escrits individuals que es corresponen als 3 grans blocs del programa de l'assignatura (avaluació que també inclou l'assistència activa als debats a classe)	80	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Elaboració d'un breu projecte de recerca relacionat amb els temes tractats a l'assignatura	20	0	0	3, 4, 6, 9, 10, 11, 15, 16

Bibliografia

Bibliografia General

Berger, P. L.; Luckmann, T. (1988), La construcció social de la realitat, Barcelona, Herder.

Lamo de Espinosa, E; González García, J.M.; Torres Alberó, C. (1994), La sociología del conocimiento y de la ciencia, Madrid, Alianza.

Löwy, M. (2000), ¿Qué es la sociología del conocimiento?, México, Fontamara.

Horowitz, I.L. (1964), Historia y elementos de sociología del conocimiento, Buenos Aires, EUDEBA.

Mannheim, K. (1987), Ideología i Utopia, Barcelona, Ed.62.

Medina, E. (1991), Conocimiento y sociología de la ciencia, Madrid, CIS.

Merton, R.K. (1965), Estudios sobre sociología de la ciencia a R. K. Merton, Teoría y estructuras sociales, México, FCE.

Schütz, A. (1974), Estudios sobre teoría social, Buenos Aires, Amorrortu.

Bibliografia complementària

S'anunciarà al començament de curs, segons les temes que conformen els grans blocs del programa general de l'assignatura